

01 נובמבר 2023

באמצעות דוא"ל

לכבוד

מנכ"ל הבנקים בישראל

שלום רב,

הנדון: משבר כלכלי ותזרמי בענף הבנייה

אנו מתכבדים לפנות אליכם בשם הפורום הכלכלי הערבי (ע"ר) ומטה החירום הכלכלי לחברה הערבית, בדברים שלהלן:

- טרם נתייחס לגופו של עניין, מספר מלים על אודות הפורום הכלכלי הערבי (ע"ר) – הפורום הכלכלי הערבי הינו מכון מחקר עצמאי ללא מטרת רווח, בין המובילים בישראל, אשר עוסק בעריכת מחקרים יישומיים ומחקרי מדיניות כלכלית-חברתית בעניין החברה הערבית בישראל, בין היתר, לצורך הנגשת מידע ומחקרים אלה לקובעי המדיניות ומקבלי החלטות במדינה.**
- הפורום הכלכלי הערבי מקיים בימים אלה, תחת המטריה של ועדת המעקב העליונה של הציבור הערבי בישראל, יחד עם ארגונים כלכליים ומשפטיים נוספים מהמגזר השלישי, מטה חירום כלכלי לחברה הערבית אשר מנגיש מידע משפטי וכלכלי חיוני; ומפעיל פורום יועצים לבתי עסק מהחברה הערבית אשר נפגעו או צפויים להיפגע מהמלחמה ונוכח התקופה הקשה שפוקדת את הארץ בעקבותיה.**
- לגופה של פנייתנו – כידוע, ביום 08.10.2023 התקבלה החלטת הממשלה מס' 941, אשר בה הוכרז על מצב מיוחד בעורף בהתאם לסמכות הממשלה שבסעיף 9(ב)(3) לחוק ההתגוננות האזרחית, תשי"א-1951 (להלן ולעיל: "המלחמה"). אחד הענפים העסקיים במשק שנפגע באופן הקשה ביותר במלחמה זו הוא ענף הבניה – ענף שמהווה מקור הכנסה לאלפי (אם לא מאות אלפי) בתים במדינה.**
- כידוע, ענף הבניה (והתשתיות) הוא ענף מחולל צמיחה כלכלית והוא ענף החיוני לקיומה של כלכלה תקינה (ומדינה בכלל); והשפעתו חוצה את גבולות ענף הבניה עצמו ומשקיה, באופן ישיר או עקיף, את כלל הענפים הכלכליים במדינה, לרבות: המערכת הבנקאית אשר מושקעת, באופן ישיר או עקיף, בפרויקטים נדל"ניים – בין כבנק מלווה, נותני משכנתאות, נותני הלוואות עסקיות לקבלני ביצוע, ומינוף לקבלנים יזמיים. כך שהמשכיות ענף הבניה, צמיחתו והצלחתו (ולכל הפחות – אי-קליעתו לקשיים כלכליים ותזרימיים), הינן אינטרס עסקי ממעלה ראשונה של הבנקים.**
- בהתאם לנתונים הרשמיים של תקופה זו, ענף הבניה, אם לא יקבל תמיכה וסיוע – לרבות בעניין: כוח אדם נוכח סגירת השטחים מכניסת עובדים פלסטיניים; והעדר תזרים מזומנים נוכח הפסקת העבודות ברוב אתרי הבניה בארץ (ובמיוחד במרכז, וללא קשר לחוקיות אותן החלטות של הרשויות המקומיות שסגרו את אתרי הבניה), מתקרב בצעדי ענק לאחד המשברים הגדולים מאז ומעולם.**
- הישועה לענף, אינה יכולה לבוא ממקורות ממשלתיים בלבד; ובמיוחד נוכח הקריטריונים שנקבעו לקבלת סיוע מהקרן החדשה בערבות המדינה שהוקמה לשעת חירום – הקריטריונים שנקבעו על-ידי**

המדינה לקבלת סיוע מאותה קרן חירום, הגבילו את מתן הסיוע לעסקים הקיימים במרחק של עד 80 ק"מ מרצועת עזה. דבר שאינו מתחשב בעסקים הפועלים בענף הבניה והתשתיות אשר רובם נמצאים רחוק מאותו תוואי שנקבע, ובעיקר בצפון הארץ, אך שהם מבצעים עבודות בתוך אותו תוואי או קרוב אליו, הכל ללא צידוק סביר או היגיון ברור מנחה.

5. נוכח האמור לעיל, בשעה קשה זו, אנו פונים אליכם בבקשה לפעול בחלל שנותר ריק; אנו מבקשים מכם לפעול להנגשת פתרונות אשראי ושים את האור על נתח גדול מהכלכלה שמוזנח בימים אלה והוא ענף הבנייה והתשתיות

6. ולצד גס ההקלות של הבנקים לא כללו את הקבלנים שאתרי הבנייה שלהם נסגרו והם נאלצים להתמודד היום עם תשלום הוצאות ופתרון למחנק אשראי בלתי סביר ללא תמיכת הבנקים.

7. אנו פונים לכבודם מתוך הערכה והבנה כי המערכת הבנקאית היא הקרובה ביותר לכל אחד ואחד לקבלנים הנ"ל וההשלכות של קריסת הקבלנים על מאות אלפי המשפחות שמתפרנסות מהענף. בנוסף, אנו מבקשים להרחיב את המסלול להלוואות הקרן שיכלול כל הארץ כדי לתמוך בעסקים בחברה הערבית.

8. לצערנו במקום לתמוך בענף בשעה זו הכרז הענף במרבית הבנקים כענף המנועות דבר שיגרום לקריסה כלכלית לחברות רבות במשק ושמפנסות מאות אלפי משפחות בארץ

9. אנו עומדים לרשותכם בכל שאלה או הבהרה.

עומר פנדי, רו"ח

בכבוד רב ובברכה,

ד"ר סאמי מיעארי

המחלקה המקצועית
הפורום הכלכלי הערבי (ע"ר)
מטה החירום הכלכלי לחברה הערבית

העתק

המפקח על הבנקים בנק ישראל